

31 477 Bestrijden witwassen en terrorismefinanciering

Nr. 57 Brief van de minister van Justitie en Veiligheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 februari 2021

Bij brief van 14 januari 2020¹ heb ik als reactie op de motie van het lid Van Nispen² aangegeven dat naast de periodieke nationale risicoanalyse witwassen³ een onderzoek is gestart naar de samenwerking tussen notarissen, makelaars en overheidsinstellingen in het voorkomen van witwassen bij onroerend goed transacties. Dit onderzoek genaamd 'Samen' is nu gereed en vandaag gepubliceerd en is als bijlage bij deze brief toegevoegd.⁴ Het onderzoek is in opdracht van VNO-NCW/MKB-Nederland en met financiering van mijn ministerie uitgevoerd door Nyenrode Business Universiteit.

In het onderzoek wordt geconcludeerd dat de betrokken beroepsorganisatie en brancheorganisaties aanzienlijke stappen hebben gezet om ondernemers te helpen en te toetsen op hun rol als poortwachters, waardoor onder meer het draagvlak voor de Wwft is toegenomen. In het kader van wat in het onderzoek wordt gekwalificeerd als "opstandige betrokkenheid" onder de betrokken poortwachters, is er ruimte voor verbetering. Daarnaast wordt aangegeven dat in het kader van het onderzoek naar de aard en de omvang van (on)bewuste betrokkenheid er geen aanwijzingen zijn gevonden voor corruptie van de beroepsgroepen door de georganiseerde drugsmisdaad. De onderzoeker bedoelt hiermee dat er geen strafrechtelijke veroordelingen zijn gevonden van poortwachters op basis van artikel 140 Wetboek van Strafrecht (lidmaatschap criminele organisatie). De exacte omvang van betrokkenheid van de poortwachters bij witwassen en fraude is volgens de onderzoeker niet goed te bepalen maar lijkt op basis van de onderzochte bronnen gering. Het verbeterpotentieel hierbij ligt met name op het terrein van de verdere ontwikkeling van organisaties-overstijgende (financiële) intelligence, opleidingen en (meer eenheid en balans tussen) analyses. Tevens wordt met het onderzoek de onontbeerlijkheid van meer samenwerking onderstreept. Hierbij wordt onder meer de ervaren onvrede met betrekking tot de beperkte mogelijkheden van informatie-

¹ Kamerstuk 31 447, nr. 50.

² Kamerstuk 24 077, nr. 438, motie van het lid Van Nispen aangenomen op 24 september 2019, waarin onder meer is verzocht te onderzoeken wat de rol is van onder andere financiële dienstverleners, accountants en notarissen bij het verduisteren van crimineel verkregen geld.

³ Zie voor de geactualiseerde NRA witwassen, Kamerstuk 31 477, nr 51. Bijlage.

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

uitwisseling genoemd.

In het algemeen herken ik het beeld in de conclusies van het rapport. Een aantal aanbevelingen is gericht aan de beroeps- en brancheorganisaties. Deze zien met name op het verder vergroten van het draagvlak voor de Wwft en adequater naleving van de Wwft. De beroeps- en brancheorganisaties zullen bezien of en hoe hier vorm aan te geven. De aanbevelingen die zien op het vergroten van de informatiepositie en de samenwerking tussen overheidspartijen worden reeds opgepakt door mijn ministerie in gezamenlijkheid met de betrokken publieke partijen. Met onder andere de inrichting van het Multidisciplinair Interventie Team (MIT) wordt hier invulling aan gegeven. Daarnaast geeft het onderzoek een impuls aan de verdere verdieping van de reeds ingezette publiek-private samenwerking door de betrokken partijen⁵ met betrekking tot het voorkomen en bestrijden van witwassen bij vastgoedtransacties. Het betreft hier concreet het gezamenlijk verder uitwerken van vraagstukken rondom informatie-uitwisseling en kennisdeling met betrekking tot trends, fenomenen en ontwikkelingen binnen de onroerend sector ten behoeve van het preventief handelen te versterken. Ten slotte worden gezamenlijke trainingen en webinars georganiseerd.

De Minister voor Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

⁵ Het betreft VNO-NCW/MKB-Nederland, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, de Nederlandse Vereniging van Makelaars, de politie, het Openbaar Ministerie, het ministerie van Justitie en Veiligheid, het Aanjaagteam Ondernijning en de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland. Deze partijen werken samen in het zogenoemde Team Locaties, dat is opgericht in het kader van het Actieprogramma Veilig Ondernemen 2019-2022. Zie *Kamerstuk* 29 911, nr. 251.